

Do země za skalními městy

PODIVUHODNÉ BROUMOVSKO A POLSKÉ STOLOVÉ HORY

Na rozdíl od většiny pohraničních oblastí je návštěvník Broumovska i přilehlých Adršpašsko-teplických skal ušetřen pohledu na linii prvorepublikových opevnění, která vede až daleko směrem na jihozápad. Není to jediná zvláštnost, která tento kraj dělá jedinečným.

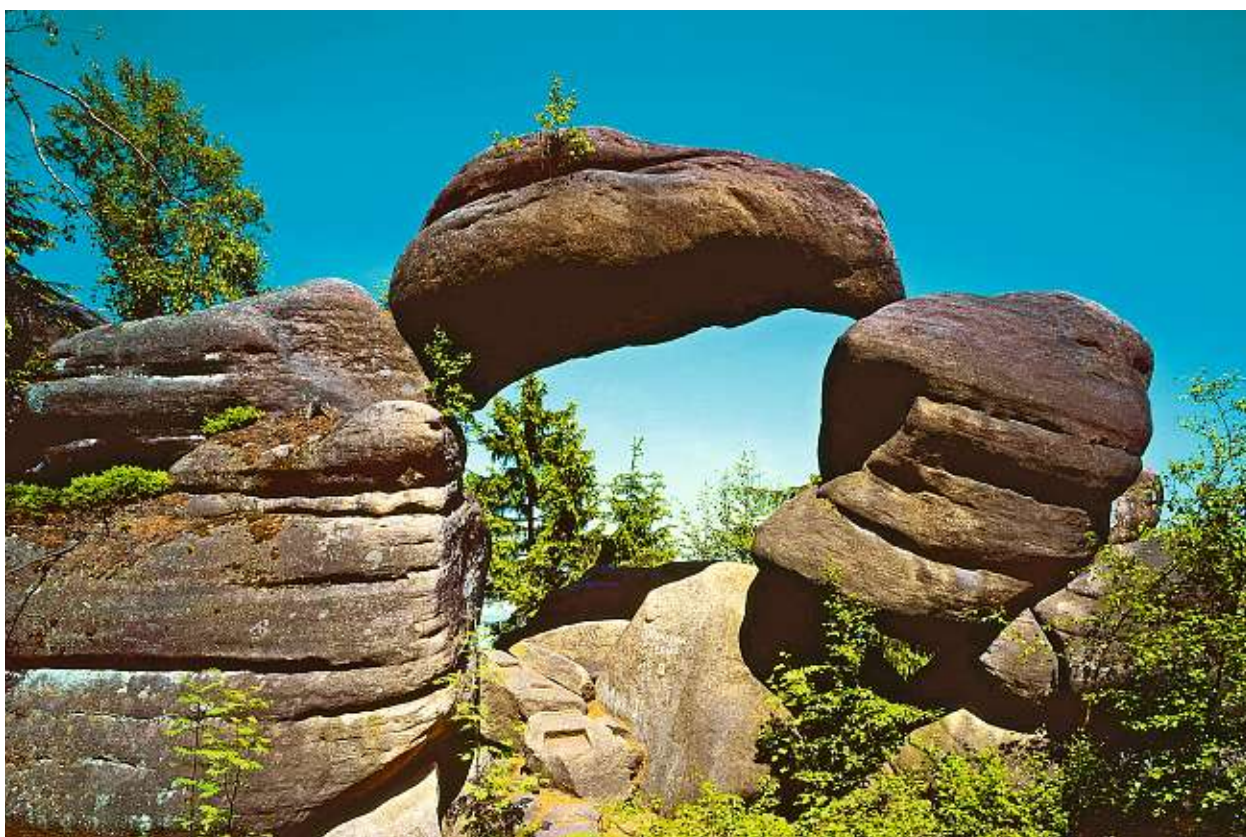

FOTO: CZECH TOURISM (KAMENNÁ BRÁNA)

Dnes se o Broumovsku ví málo. Vždy to byl odlehlý kraj a poté, co bylo od Čech v roce 1742 po jedné z prohraných válek s Pruskem odtrženo sousední Kladsko, stal se z Broumovska skutečně „zapadlý“ výběžek. Tím zůstal prakticky dodnes.

Sama pro sebe

Z vnitrozemí se sem cestuje poměrně těžce a dlouho, Broumovské stěny totiž oddělují výběžek od vnitrozemí téměř po celé jeho délce. Přijíždíte-li autem, musíte vystoupat až do téměř 600 metrů nad mořem, abyste se Honským sedlem spustili do roviny, kterou však na severu téměř okamžitě ohraničují kuželovité vrcholky hraničních Javoříč hor.

Dvě města (Broumov a Meziměstí) a zhruba dvacítko vesnic tvoří Broumovský výběžek. Malá, ale útulná placka nesla odnepaměti pojmenování „Zemička“. Dlouhou dobu

ovšem v jazykové verzi „Ländchen“, protože drtivá většina místního obyvatelstva až do konce druhé světové války nemluvila česky.

Oblast jako celek je bezesporu krásnou studovnou přírody a také lidové architektury. Zejména klasicistní dvorcové statky a domy s vchody umístěnými v obloukových výklencích a kamennými sedátky k posezení, které dostaly přídomek „stavení broumovského typu“, se naštěstí zachovaly ve velkém množství. Najdeme je nejen v Broumově, ale i Křinici, Hejtmánkovicích, Martínkovicích, Božanově, Šonově a dalších místech.

Za starou slávou

Broumov byl původně osadou, kterou Přemysl Otakar II. přikl břeňovským benediktinům. Ti zde vystavěli proboštství a následně klášterní kostel. Po několika požárech a přestavbách dal konečnou podobu broumovské-

mu klášteru K. I. Dientzenhofer v letech 1727 až 1733. Podobně jako na jiných velkých církevních stavbách podepsalo se i na benediktinském kláštře svatého Václava v Broumově čtyřicet let vlády dělníků a rolníků. Klášterní knihovnu stál komunistický experiment nemalou část cenných svazků, které skončily ve sběrných surovinách, celý objekt pak museli řeholníci opustit a rychle chátral. Dnes se opět po částech rekonstruuje.

Jak přes hranice?

- Meziměstí – Mioszów (auta, cyklisté, pěší, železniční doprava pouze nákladní)
- Ruprechtický Špičák – Lomnica (pěší)
- Janovičky – Prelacz pod Czarnochem (auta, cyklisté, pěší)
- Otovice – Tlumaczów (auta, cyklisté, pěší)
- Náchod – Kudowa Zdroj (auta, cyklisté, pěší)